II

(EÜ asutamislepingu / Euratomi asutamislepingu kohaselt vastu võetud aktid, mille avaldamine ei ole kohustuslik)

OTSUSED

KOMISJON

KOMISJONI OTSUS,

10. detsember 2008,

riigiabi C 52/06 (*ex* NN 73/06, *ex* N 340/06) kohta, mida Poola on osaliselt rakendanud ettevõtja Odlewnia Żeliwa „Śrem" S.A. suhtes

(teatavaks tehtud numbri K(2008) 7049 all)

(Ainult poolakeelne tekst on autentne)

(EMPs kohaldatav tekst)

(2009/523/EÜ)

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 88 lõike 2 esimest lõiku,

võttes arvesse Euroopa Majanduspiirkonna lepingut, eriti selle artikli 62 lõike 1 punkti a,

olles vastavalt nimetatud artiklitele kutsunud huvitatud isikuid üles märkusi esitama,

ning arvestades järgmist:

I. MENETLUS

(1) 1. juunil 2006. aastal teatasid Poola ametiasutused ümberkorraldusabi andmisest ettevõtjale Odlewnia Żeliwa „Śrem" (edaspidi „Odlewnia Śrem") peamiselt avalik-õiguslike kohustuste ajatamise vormis. Selgus, et osa abist anti komisjoni nõusolekuta pärast Poola ühinemist ELiga. Seetõttu loeti see ebaseaduslikuks abiks.

(2) Komisjon teatas oma 6. detsembri 2006. aasta kirjas Poolale, et on otsustanud algatada abimeetmete suhtes EÜ asutamislepingu artikli 88 lõikes 2 sätestatud menetluse.

(3) Komisjoni otsus algatada abimeetmete suhtes EÜ asutamislepingu artikli 88 lõike 2 kohane menetlus avaldati *Euroopa Liidu Teatajas*. Komisjon kutsus huvitatud isikuid üles esitama märkusi kavandatud abi kohta.

(4) 31. jaanuaril 2007. aastal esitasid Poola ametiasutused oma märkused uurimismenetluse algatamise kohta. Kolmandad isikud märkusi ei esitanud.

(5) 15. aprillil 2008. aastal saatis komisjon Poola ametiasutustele taotluse esitada täiendavat teavet.

(6) 30. aprillil 2008. aastal saatsid Poola ametiasutused vastuse, milles teavitasid komisjoni, et loobuvad kavandatud meetmetest. Kuid komisjon ei saanud seda käsitleda kui loobumist nõukogu määruse (EÜ) nr 659/99 [1] artikli 8 tähenduses, sest võlamaksete juba rakendatud tähtajapikendused olid abisaajat mõjutanud, andes talle selge eelise äriühingute ees, kes tasusid oma avalik-õiguslikke kohustusi õigeaegselt.

[1] ELT L 83, 27.3.1999, lk 1.

II. **ABISAAJA JA ÜMBERKORRALDAMISE KIRJELDUS**

Abisaaja

(7) Odlewnia Śrem alustas tootmist 1968. aastal. Kõnealune äriühing toodab peamiselt malmi laevaehitustööstuse jaoks. Äriühingu erastamine algas 1999. aastal, kui riigikassa müüs 85 % selle aktsiatest äriühingutele CENTROZAP (44,9 %), BANK PEKAO (25,1 %) ja töötajatele (15 %). Üheks põhjuseks, miks abisaaja olukord halvenes, oli suurima aktsionäri CENTROZAPi raske majanduslik olukord, kellele mingil ajahetkel kuulus 71,4 % Odlewnia Śremi aktsiatest. Praegu kuulub 85,1 % Odlewnia Śremi aktsiatest ettevõtjale PIOMA-ODLEWNIA. Poola ametiasutuste kinnitusel omab Odlewnia Śrem 6–8 % Poola malmiturust ning asub piirkonnas, millel on õigus saada regionaalabi vastavalt EÜ asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punktile a.

Siseriiklik menetlus

(8) Odlewnia Śremi ümberkorraldamine algas 2003. aastal. 2004. aastal koostati esimene ümberkorraldamiskava ning selle kinnitas Tööstusarengu Agentuuri (edaspidi „ARP") president.

(9) Poola ametiasutuste kinnitusel tahtis äriühing kasutada võimalust, mille andsid tööturgu eriliselt mõjutavatele ettevõtjatele riigiabi andmist käsitleva 30. oktoobri 2002. aasta seaduse täiendused, millega laiendati avalik-õiguslike kohustuste kustutamise (peatükk 5a) kohaldamisala, kuid kehtestati äriühingule täiendavad nõudmised nagu osa tema varade määramine üleandmiseks sõltumatule ettevõtjale. Nimetatud ettevõtja pidi olema täielikult ARP või riigikassa omandis olev äriühing. Nimetatud varade müügist saadud tulu pidi katma vähemalt osa ümberkorraldatava ettevõtja avalik-õiguslikest kohustustest ja ülejäänu pidi ümberkorraldamise lõppedes maha kantama. Ümberkorraldamismenetluse lõpuleviimise tähtaeg, mis on sätestatud 30. oktoobri 2002. aasta seaduse peatükis 5a, sai läbi 19. märtsil 2006, kusjuures kõnealune sõltumatu ettevõtja ei suutnud varasid maha müüa. Sellele vaatamata kinnitas ARP president oma 27. juuni 2006. aasta otsuses, et ümberkorraldamine on lõpule viidud, sest Odlewnia Śrem on taas elujõuline ja ümberkorraldamise täielikuks lõpuleviimiseks on nüüd vaja ainult komisjoni nõusolekut ettevõtja avalik-õiguslike kohustuste ajatamiseks. Pärast peatükis 5a sätestatud menetluse ebarahuldavat lõpetamist pöördus ettevõtja oma viie avalik-õigusliku võlausaldaja poole palvega lükata tema kohustuste täitmise tähtaeg edasi maksuseadustiku üldisemalt kohaldatavate sätete alusel. Taotletud tingimused olid kreeditoridele vähem soodsad kui peatükis 5a sätestatud kord.

Ümberkorraldamine

(10) Poola ametiasutuste andmetel olid ümberkorralduskulud 43,6 miljonit Poola zlotti. Finantsilise ümberkorraldamise kulud moodustavad umbes 75 % kogu ümberkorralduskuludest ning ülejäänu on peamiselt seotud ettevõtja infrastruktuuri ajakohastamisega.

(11) Ümberkorraldamiskavas keskendutakse esiteks tootmispaiga moderniseerimisele ja investeeringutele, mis parandaksid äriühingu kvaliteedijuhtimist (näiteks SAP R/3 süsteemi kasutuselevõtmine Odlewnia Śremi peamise informaatikavahendina).

(12) Teiseks moodustab suure osa ümberkorraldamisest finantsiline ümberkorraldamine, st avalik-õiguslike kohustuste ajatamine ja kustutamine. 17. mail 2005. aastal võlausaldajatega sõlmitud kokkuleppes lepiti kokku ka avalik-õiguslike kohustuste osaline kustutamine summas 1,4 miljonit Poola zlotti.

(13) Kolmandaks vähendas äriühing 2005. aastal töötajate arvu 1 457-le (2002. aastal oli töötajate arv 1 776); tööjõu täiendavat ümberkorraldamist ei planeeritud. Kuid Poola teatas, et ettevõtja kollektiivläbirääkimiste kokkuleppe rakendamise ajutine peatamine tähendas tööjõukulude vähendamist, sest ettevõtja ei teinud ajutiselt makseid sotsiaaltoetuste fondi.

(14) Varade ümberkorraldamine seisnes tootmisega mitteseotud vara nagu hotelli (Ostrowiecznos asuv Ośrodek Wypoczynkowy) ja muude rajatiste üürimises kokku 0,4 miljoni Poola zloti eest. Kavas on ka täiendavalt müüa vara väärtusega umbes 2,6 miljonit Poola zlotti, kuid see ei ole veel lõpule viidud.

(15) Enne kui komisjon algatas EÜ asutamislepingu artikli 88 lõikes 2 sätestatud menetluse, teatati talle, et ettevõtja oli püüdnud alates 2003. aastast leida uusi investoreid ja Poola ametiasutused olid rõhutanud erastamise olulisust ettevõtja pikaajalise elujõulisuse tagamiseks. Poola on teatanud komisjonile, et see eesmärk on saavutatud, kuna 85,1 % Odlewnia Śremi aktsiatest on müüdud eraettevõtjale PIOMA-ODLEWNIA.

(16) Odlewnia Śrem on vähendanud oma tootmisvõimsust 57 000 malmitonnilt aastas 55 000 tonnile ega näe ette täiendavat vähendamist, väites et see paneks ohtu ettevõtja elujõulisuse. Poola pakkus välja kaks alternatiivset kompensatsioonimeedet. Esiteks on ettevõtja vähendanud tööstustarvikute jaoks mõeldud malmi tootmist 50 % (umbes 11 000 tonnilt 5 500 tonnile). Teiseks väidab Poola, et ettevõtja ei hakka enam tootma malmi tuuleelektrijaamade jaoks.

III. **EÜ ASUTAMISLEPINGU ARTIKLI 88 LÕIKE 2 KOHASE MENETLUSE ALGATAMISE OTSUS**

(17) Komisjon otsustas algatada ametliku uurimismenetluse, sest ta kahtles, kas ümberkorraldusabi oli ühisturuga kokkusobiv. Kahtlused põhinesid neljal asjaolul.

(18) Esiteks kahtles komisjon, kas ettevõtjat Odlewnia Śrem võib lugeda raskustes olevaks äriühinguks nagu seda mõistetakse raskustes olevate äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks antavat riigiabi käsitlevates ühenduse suunistes [1] (edaspidi „2004. aasta suunised") ja seega, kas tal on õigus saada ümberkorraldusabi, arvestades et Odlewnia Śrem deklareeris 2005. aastal 3,9 miljoni Poola zloti suuruse kasumi.

(19) Teiseks kahtles komisjon, kas ümberkorralduskava sai taastada abisaaja pikaajalise elujõulisuse, arvestades et see paistis keskenduvat võla haldamisele ja tegevuskulude katmisele ning ettevõtja näis tegelevat erainvestori otsimisega.

(20) Kolmandaks kahtles komisjon selles, kas abi suurus oli minimaalselt vajalik ning kas abisaaja enda panus oli arvestatav ja nii suur kui võimalik, eelkõige seetõttu, et Poola ametiasutused ei ole esitanud ühtki konkreetset erastamiskava, mille puhul abisaaja panus oleks olnud märgatavalt suurem.

(21) Ja lõpuks kahtles komisjon kompensatsioonimeetmetes, sest Poola ei olnud näidanud, et põhjenduses 16 osutatud tootmise vähendamised oleksid tõepoolest kompensatsioonimeetmed ja mitte põhjustatud välistest teguritest nagu nõudluse langus või ettevõtja suutmatus asjaomastel turgudel konkureerida.

IV. **KOLMANDATE ISIKUTE MÄRKUSED**

(22) Komisjon sai märkusi vaid Poolalt.

Poola ametiasutuste märkused

Muudatused riigiabimeetmetes

(23) Poola ametiasutused teatasid komisjonile mõningatest muudatustest pärast ELiga ühinemist antavas abis, mis peaks praeguseks moodustama 24,2 miljonit Poola zlotti. Allpool esitatud tabelis on tehtud kokkuvõte riigi poolsest (juba antud ja kavandatud) ümberkorraldusabist ettevõtjale Odlewnia Śrem, nagu Poola ametiasutused teatasid oma märkustes uurimismenetluse algatamise kohta.

(24) Riigiabi kogu nimiväärtus on 43,6 miljonit Poola zlotti. Kõnealused meetmed on antud riigigarantii, soodustingimustel antud laenu, otsetoetuste ning avalik-õiguslike kohustuste tähtaja pikendamise ja kustutamise vormis. Riigiabimeetmete üksikasjalik kirjeldus on esitatud tabelis allpool (abi elemendid Poola ametiasutustelt saadud andmete kohaselt).

Tabel 1

Juba antud riigiabi

A	B	C	D	E	F
Nr	Lepingu või otsuse oletatav kuupäev	Abi andev asutus	Abi vorm	Nimiväärtus (Poola zlottides)	Abi summa (Poola zlottides)
Enne ühinemist antud riigiabi, mis ei ole pärast ühinemist kohaldatav					
1	19.3.2004	Śremi linnapea	Kinnisvara maksukohustuste (sh intressi) kustutamine perioodi 1.3.2002 kuni 30.6.2002 eest	738 748,02	738 748,02
2	19.3.2004	Śremi linnapea	Maksukohustuste kustutamine	500 000,00	500 000,00
3	23.4.2004	ARP	Laen	4 000 000,00	4 000 000,00
4	28.4.2004	ARP	Laenu tagatis	14 000 000,00	14 000 000,00
5	30.4.2004	Śremi linnapea	Maksukohustuste intressi kustutamine	200 353,90	200 353,90
			Kokku	19 439 101,92	19 439 101,92

[1] ELT C 244, 1.10.2004, lk 2.

A	B	C	D	E	F
Nr	Lepingu või otsuse oletatav kuupäev	Abi andev asutus	Abi vorm	Nimiväärtus (Poola zlottides)	Abi summa (Poola zlottides)
			Pärast ühinemist antud riigiabi		
6	20.5.2004	Teadus- ja infotehnoloogia ministeerium	Toetus	435 000,00	352 350,00
7	9.5.2005	ZUS (sotsiaalkindlustusamet)	Sotsiaalkindlustusmaksete (sh intressi) ajatamine	5 385 415,31	134 585,81
8	17.10.2005	Provintsivalitsus	Maksetähtaja pikendamine	855 438,78	105 369,44
9	2007. aasta II kvartal	Provintsivalitsus	Kuni 30.6.2003 kogunenud keskkonnatasude ajatamine	1 272 657,45	247 003,92
10	2007. aasta II kvartal	Provintsivalitsus	Keskkonnatasude intresside ajatamine (seoses eelmise punktiga)	692 185,03	126 365,78
11	2007. aasta II kvartal	Provintsivalitsus	Kuni 30.6.2003 kogunenud keskkonnatasude ajatamine	422 946,34	51 018,68
12	2007. aasta II kvartal	Provintsivalitsus	Keskkonnatasude intresside ajatamine (seoses eelmise punktiga)	274 950,10	33 167,04
13	2007. aasta II kvartal	Puudega inimeste rehabiliteerimiseks mõeldud riiklik fond (PFRON)	Kuni 30.6.2003 kogunenud puudega inimeste rehabiliteerimiseks mõeldud riikliku fondi (PFRON) maksete ajatamine	803 221,50	148 274,11
14	2007. aasta II kvartal	Puudega inimeste rehabiliteerimiseks mõeldud riiklik fond (PFRON)	Kuni 30.6.2003 kogunenud puudega inimeste rehabiliteerimiseks mõeldud riikliku fondi (PFRON) maksete intressi kustutamine	421 085,20	421 085,20
15	2007. aasta II kvartal	Puudega inimeste rehabiliteerimiseks mõeldud riiklik fond (PFRON)	2003. aasta juuli kuni 2004. aasta jaanuari puudega inimeste rehabiliteerimiseks mõeldud riikliku fondi (PFRON) maksete ajatamine 20 kvartalimakseks	479 156,60	155 721,64

A	B	C	D	E	F
Nr	Lepingu või otsuse oletatav kuupäev	Abi andev asutus	Abi vorm	Nimiväärtus (Poola zlottides)	Abi summa (Poola zlottides)
16	2007. aasta II kvartal	Puudega inimeste rehabiliteerimiseks mõeldud riiklik fond (PFRON)	2003. aasta juuli kuni 2004. aasta jaanuari puudega inimeste rehabiliteerimiseks mõeldud riikliku fondi (PFRON) maksete intressi kustutamine	38 392,87	38 392,87
17	2007. aasta II kvartal	Ringkonnavalitsus	Kuni 30.6.2003 kogunenud tootmisruumide kasutamise ja sellest tuleneva kasu eest makstava tasu ajatamine	263 496,00	34 701,67
18	2007. aasta II kvartal	Ringkonnavalitsus	Kuni 30.6.2003 kogunenud tootmisruumide kasutamise ja sellest tuleneva kasu eest makstava tasu intressi kustutamine (seoses eelmise punktiga)	137 890,00	18 159,78
19	2007. aasta II kvartal	ZUS	Kuni 30.6.2003 kogunenud sotsiaalmaksu ajatamine	4 077 498,51	46 619,38
20	2007. aasta II kvartal	ZUS	Kuni 30.6.2003 kogunenud sotsiaalmaksu intressi kustutamine (seoses eelmise punktiga)	2 306 780,00	26 341,18
21	2007. aasta II kvartal	ZUS	Kuni 30.6.2003 kogunenud Tööfondi ja Töötajate Sotsiaaltagatiste Fondi maksete ajatamine	1 275 873,09	28 618,42
22	2007. aasta II kvartal	ZUS	Kuni 30.6.2003 kogunenud Tööfondi ja Töötajate Sotsiaaltagatiste Fondi maksete intressi ajatamine (seoses eelmise punktiga)	727 023,00	16 296,744
23	2007. aasta II kvartal	ZUS	Kuni 30.6.2003 kogunenud sotsiaalmaksu ajatamine	2 085 480,55	29 309,94

A	B	C	D	E	F
Nr	Lepingu või otsuse oletatav kuupäev	Abi andev asutus	Abi vorm	Nimiväärtus (Poola zlottides)	Abi summa (Poola zlottides)
24	2007. aasta II kvartal	ZUS	Kuni 30.6.2003 kogunenud sotsiaalmaksu intressi kustutamine (seoses eelmise punktiga)	1 100 260,00	15 463,36
25	2007. aasta II kvartal	ZUS	Kuni 30.6.2003 kogunenud sotsiaalmaksuga seotud menetluskulude kustutamine	641 593,80	641 593,80
26	2007. aasta II kvartal	Riiklik keskkonnakaitse- ja veemajandusfond (NFOSiGW)	Toetus	470 000,00	470 000,00
			Pärast ühinemist antud riigiabi	24 166 344,12	3 140 438,76
			Kokku antud ja kavandatud riigiabi	43 605 446,04	22 579 540,68

Muud küsimused, mille Poola tõstatas oma märkustes uurimismenetluse algatamise kohta

(25) Esiteks väitsid Poola ametiasutused, et ettevõtja elujõulisuse mõttes oli ümberkorraldamine edukas, sest Odlewnia Śrem suutis leida strateegilise erainvestori, kes toob vajaliku kapitali ja võimaldab ettevõtjal võita tagasi turu usalduse.

(26) Poola rõhutas ka, et ettevõtja on mitmekesistanud oma tootevalikut, keskendudes suurema lisaväärtusega keerukamatele toodetele. Üleminek üle 300 kg kaaluvate malmvalandite tootmisele osutus õigeks sammuks, sest mitmed konkurendid lõpetasid tootmise selles turusegmendis, andes Odlewnia Śremile niimoodi tühiku, mida täita.

(27) Poola ametiasutused kinnitasid, et ettevõtjal ei ole enam likviidsusprobleeme ja ta tasub kõik oma jooksvad ärikohustused õigeaegselt.

(28) Teiseks väitis Poola, et Odlewnia Śremi saab lugeda raskustes olevaks äriühinguks 2004. aasta suuniste tähenduses ning seega on tal õigus saada ümberkorraldusabi. Poola ametiasutused kinnitasid, et ümberkorralduseperiood algas 2003. aastal, kui ettevõtja oli ilmsetes raskustes. Asjaolu, et Odlewnia Śrem sai 2005. aastal 3,9 miljonit Poola zlotti puhastulu, tuleks võtta märgina, et ettevõtja taastas oma elujõulisuse ümberkorraldamise tulemusena.

(29) Kolmandaks esitas Poola täiendavat teavet ettevõtja omapanusest ümberkorralduskuludes.

(30) Poola ametiasutuste andmetel andis abisaaja märkimisväärse panuse. Ümberkorralduskulud moodustasid kokku 43,6 miljonit Poola zlotti ning rahastamisvahendid, mida võib pidada omapanuseks ümberkorraldamisse summas 23,7 miljonit Poola zlotti, koosnesid erainvestori kapitalist (16 miljonit Poola zlotti), laekumisest vara müügist või üürimisest (0,4 miljonit Poola zlotti) ja sotsiaaltoetuste fondi maksete ajutisest peatamisest (7,3 miljonit Poola zlotti). Viimase puhul väidavad Poola ametiasutused, et kui Odlewnia Śrem on ajutiselt vabastatud sotsiaaltoetuste fondi maksetest, on tegu tööjõukulude vähendamisega. Nimetatud fondi moodustasid Odlewnia Śrem ja tema ametiühingud vabatahtlikult ning seda ei nõuta seadusega. Seetõttu ei ole selle puhul tegu riigi rahaga. Selgitati, et otsus tehti kokkuleppel ametiühingutega, kes nõustusid ohverdama osa töötajate hüvitistest ümberkorraldamise toetuseks. Seetõttu võib kõnealust meedet lugeda omapanuseks.

(31) Lisaks rõhutas Poola taas kord, et ka alljärgnev oli omapanus ümberkorralduskuludesse:

— avalik-õiguslike kohustuste kustutamine ja ajatamine 2 miljoni Poola zloti ulatuses Odlewnia Śremi võlausaldajatega sõlmitud kokkuleppe kohaselt;

— tarnijate antud tavalisest pikaajalisem kaubanduskrediit Odlewnia Śremile materjalide ja teenuste eest maksmisel, mille väärtus on Poola arvutuste kohaselt 2,5 miljonit Poola zlotti;

— klientide võlad hinnanguliselt 9 miljoni Poola zloti väärtuses (mis realiseeriti klientidele lühema maksetähtaja kehtestamise abil).

(32) Seoses konkurentsimoonutuste piiramise nõudega nimetavad Poola ametiasutused ettevõtja tööstustarvikute jaoks mõeldud malmi toodangu mahu 50 % vähendamist (umbes 11 000 tonnilt 5 500 tonnile). Asjaolu, et ettevõtja lõpetas tuuleelektrijaamade jaoks mõeldud malmi tootmise, tuleks lugeda piisavaks kompensatsioonimeetmeks.

(33) Poola väidab, et nõudlus mõlema nimetatud tooteliigi järele on viimastel aastatel tõusnud ning see suundumus eeldatavalt jätkub. Poola rõhutas ka, et Odlewnia Śrem on tehniliselt võimeline tootma samapalju kui enne ümberkorraldamist, kuid ta on kohustunud piirama tööstustarvikute jaoks mõeldud malmi tootmist ning lõpetama täielikult tuuleelektrijaamade jaoks mõeldud malmi tootmise. Seetõttu saab Poola ametiasutuste väitel lugeda nimetatud meetmeid kompensatsioonimeetmeteks.

ABIMEETMETE HINDAMINE

Odlewnia Śremi lõpptoote liigitus

(34) Komisjon pidi kindlaks tegema, kas Odlewnia Śremi toode kuulub terasesektorisse, kuna vastavalt päästmis- ja ümberkorraldamisabi terasesektoris käsitleva komisjoni teatisele [1] „on komisjon seisukohal, et päästmis- ja ümberkorraldamisabi andmine raskustes olevatele terasesektori äriühingutele, mis on määratud mitut valdkonda hõlmava raamprogrammi B lisas, ei sobi kokku ühisturuga”.

(35) Abi andmise ajal kehtinud ulatuslikele investeerimisprojektidele piirkondliku abi andmist käsitleva mitut valdkonda hõlmava raamprogrammi [2] B lisas on esitatud terase hulka liigitatavate toodete koondnomenklatuuri koodid [3] (edaspidi „CN”). Kõnealused tooted on loetletud kahes CNi peatükis, nimelt peatükis 72 („Raud ja teras”) ja peatükis 73 („Raud- ja terastooted”).

(36) Vastavalt mitut valdkonda hõlmava raamprogrammi B lisale loetakse järgmisi raud- ja terastooteid teraseks:

— sulundkonstruktsioonid,

— rööpad ja liiprid,

— õmblusteta torud ja õõnesprofiilid,

— rauast või terasest keevistorud, välisläbimõõduga üle 406,4 mm.

(37) Poola ametiasutuste esitatud teabe kohaselt ei tooda Odlewnia Śrem ühtki nimetatud toodetest. Lisaks ei tooda ta enam peatükis 72 „Raud ja teras” loetletud tooteid, vaid kasutab neid materjalina (näiteks toormalmi) oma toodete jaoks.

(38) Ettevõtja toodab spetsiifilisi ja keerulisi lõpptooteid, mis kuuluvad CN-rubriiki 7325 „Muud rauast või terasest valatud tooted” ja asjaomastesse alamrubriikidesse nagu 7325 10 „mittetempermalmist” ja 7325 99 10 „tempermalmist”.

(39) Mitut valdkonda hõlmava raamprogrammi B lisas ei ole liigitata nimetatud raud- ja terastooteid teraseks.

(40) Kokkuvõtteks – Odlewnia Śremile antud ümberkorraldusabi ei ole esmapilgul keelatud ja komisjon peab hindama sellise abi ühisturuga kokkusobivust ühenduse kehtivate 2004. aasta suuniste alusel.

Komisjoni pädevus

(41) Et mõned käesoleva juhtumiga seotud sündmused toimusid enne Poola ühinemist Euroopa Liiduga 1. mail 2004, peab komisjon esmalt kindlaks tegema, kas ta on pädev kõnealuste meetmete suhtes tegutsema.

(42) Ühinemise eel rakendatud abimeetmeid, mis ühinemise järel ei kehti, ei saa komisjon vaadelda ei ajutise menetluse kohaselt, mida reguleerib ühinemislepingu IV lisa 3. punkt ega EÜ asutamislepingu artiklis 88 sätestatud korra kohaselt. Ei ühinemisleping ega ka EÜ asutamisleping ei näe ette, et komisjon need meetmed läbi vaataks ega anna talle selleks volitusi.

[1] EÜT C 70, 19.3.2002, lk 21.
[2] EÜT C 70, 19.3.2002, lk 8.
[3] EÜT L 279, 23.10.2001, lk 1.

(43) Teisest küljest saab pärast ühinemist rakendatud meetmeid käsitleda uue abina ja need kuuluvad komisjoni pädevusse vastavalt EÜ asutamislepingu artiklis 88 sätestatud menetlusele. Mingi meetme rakendamisaja kindlakstegemise kriteeriumiks on juriidiliselt siduv õigusakt, millega pädev riiklik ametiasutus on abi määranud ([1]).

(44) Pärast ühinemist ei ole üksikabi kohaldatav, kui riigi täpne majanduslik seotus on abi andmise ajal teada.

(45) Komisjon suutis Poola esitatud teabe alusel tuvastada meetmed, mida rakendati enne ühinemist ja mis ei ole pärast seda kohaldatavad. Need meetmed on loetletud Tabeli 1 esimeses osas ja nende maht on kokku 19,4 miljonit Poola zlotti. Tehti kindlaks, et ülejäänud meetmeid enne ühinemist ei rakendatud. Seepärast leiti, et meetmeid summas 24,2 miljonit Poola zlotti rakendati pärast ühinemist, nagu selgitatud põhjenduses 23.

RIIGIABI EÜ ASUTAMISLEPINGU ARTIKLI 87 LÕIKE 1 TÄHENDUSES

(46) EÜ asutamislepingu artikli 87 lõike 1 kohaselt on igasugune liikmesriigi poolt või riigi ressurssidest ükskõik missugusel kujul antav abi, mis kahjustab või ähvardab kahjustada konkurentsi, soodustades teatavaid ettevõtjaid või teatavate kaupade tootmist, ühisturuga kokkusobimatu niivõrd, kuivõrd see kahjustab liikmesriikidevahelist kaubandust.

(47) Teatatud garantii, laenu, kustutamiste, maksetähtaja pikendamiste ja avalik-õiguslike kohustuste ajatamiste puhul on kaasatud riigi vahendid. Lisaks annavad need ettevõtjale eelised, vähendades tema kulusid. Raskustes oleva ettevõtjana ei oleks Odlewnia Śrem sarnastel tingimustel turult sellist rahastamist saanud. Järelikult moonutab see eelis konkurentsi.

(48) Riigikassa oli valmis loobuma maksu- ja keskkonnatasude tulust ning tekitama ettevõtjale konkurentsieelise, andes toetusi ja garantiisid. Ei leitud mingeid tõendeid selle kohta, et Poola ametiasutused oleksid tegutsenud võlausaldajana turutingimustel, pealegi nad tunnistasid riigiabi olemasolu oma abiteatises.

(49) Abisaaja tegutseb malmiturul ja ekspordib oma tooteid muudesse ELi liikmesriikidesse. Seega on täidetud ühendusesisese kaubanduse mõjutamise kriteerium.

([1]) Kohtuasi T-109/01, Fleuren Compost *vs.* komisjon, EKL 2004, lk II-127, punkt 74.

(50) Seetõttu loeti meetmeid, mida ei rakendatud enne ühinemist ja mida käsitletakse uue abina, riigiabiks EÜ asutamislepingu artikli 87 lõike 1 tähenduses. Poola ametiasutustel sellele vastuväiteid ei ole.

Abi kokkusobivus ühisturuga: EÜ asutamislepingu artikli 87 lõike 3 kohane erand

(51) EÜ asutamislepingu artikli 87 lõike 2 kohased erandid käesoleva juhtumi puhul ei kehti. Mis puutub EÜ asutamislepingu artikli 87 lõikes 3 sätestatud eranditesse, siis arvestades, et abi põhieesmärk on taastada ettevõtja pikaajaline elujõulisus, võib kohaldada ainult artikli 87 lõike 3 punktis c sisalduvat erandit, millega on lubatud abi teatava majandustegevuse arengu soodustamiseks, kui niisugune abi ei mõjuta negatiivselt kaubandustingimusi määral, mis oleks vastuolus ühiste huvidega.

Kohaldatav õiguslik alus

(52) Komisjon hindas uue abina käsitletavaid meetmeid ja kogu ümberkorralduskava kehtivate päästmis- ja ümberkorraldussuuniste kohaselt. Praegused raskustes olevate äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks antavat riigiabi käsitlevad ühenduse suunised („2004. aasta suunised") jõustusid 10. oktoobril 2004.

(53) Komisjoni ametliku uurimismenetluse algatamise otsuses osutati, et uue ümberkorraldusabi ühisturuga kokkusobivuse hindamiseks tuleb vaadelda ümberkorraldamist tervikuna. Kõiki abimeetmeid, mitte ainult uut abi, tuleb arvesse võtta selle hindamisel, kas kava tulemusena taastatakse ettevõtja elujõulisus ja kas abi piirdub minimaalse vajalikuga ja selleks, et määrata kindlaks asjakohased kompensatsioonimeetmed.

Ettevõtja õigus abi saada

(54) Et Odlewnia Śrem deklareeris 2005. aastal 3,9 miljoni Poola zloti suuruse puhaskasumi, kahtleb komisjon selles, kas teda saab pidada raskustes olevaks äriühinguks 2004. aasta suuniste tähenduses ning kas tal on seega õigus ümberkorraldusabi saada. Need kahtlused tekivad eelkõige seepärast, et puudub teave ümberkorraldamise alguse kohta. See tähendas, et komisjon ei teadnud seda, millisest ajahetkest alates tuleks abi saamise õigust hinnata. Poola selgitas, et ümberkorraldamine algas 2003. aastal ja Odlewnia Śremi 2005. aasta puhaskasumit tuleks seetõttu lugeda ümberkorraldamise tulemusena taastatud elujõulisuse märgiks.

(55) Komisjon on nõus, et ümberkorraldamise alguses 2003. aastal oli ettevõtja puhul tegu raskustes äriühinguga 2004. aasta suuniste punkti 9 ja sellele järgnevate punktide tähenduses ning tal oli seetõttu õigus saada ümberkorraldusabi.

Elujõulisuse taastamine

(56) 2004. aasta suunistes on sätestatud, et „ümberkorraldamiskava, mille kestus peab olema võimalikult lühike, peab mõistliku aja jooksul ning tulevaste tegevuseeldustega seotud realistlike oletuste alusel taastama äriühingu pikaajalise elujõulisuse. […] Elujõulisuse paranemine peab tulenema peamiselt sisemistest meetmetest […]".

(57) Odlewnia Śremi põhiprobleem oli suur võlakoorem. Komisjon märgib, et finantsiline ümberkorraldamine on lõpule viidud.

(58) Ettevõtjal ei ole enam likviidsusprobleeme ja ta tasub kõik oma jooksvad ärikohustused õigeaegselt.

(59) Ametliku uurimismenetluse algatamise otsuses oli komisjonil teatavaid kahtlusi selles, et ümberkorraldamine oli peamiselt finantsiline ja et ümberkorraldamise tööstuslikud aspektid olid ebapiisavad. Menetluse algatamise järgsetes märkustes esitasid Poola ametiasutused piisavaid tõendeid selle kohta, et sisseseade ajakohastamisele ja tootmise ümbersuunamisele on pööratud piisavalt tähelepanu.

(60) Komisjon püstitas oma ametliku uurimismenetluse algatamise otsuses kahtluse erainvestori leidmise väljavaadete suhtes. Kuid ettevõtja suutis veenda eraäriühingut temasse investeerima, tugevdades niimoodi turu usaldust enda vastu.

(61) Enamik finantsanalüüsi näitajaid viitavad, et ettevõtja on pärast ümberkorraldamist paremas olukorras ning tema likviidsus, maksevõime ja kasumlikkus on paranenud.

(62) Nende elementide põhjal järeldab komisjon, et tema kahtlused on hajutatud selles küsimuses, kas kava taastab elujõulisuse.

Põhjendamatu konkurentsimoonutuse vältimine

(63) Komisjon kahtles selles, et teatatud ümberkorraldusabi ei põhjustanud põhjendamatuid konkurentsimoonutusi. Poola pidi näitama, et ettevõtjapoolne tööstustarvikute jaoks mõeldud malmi tootmise 50 % vähendamine ja tuuleelektrijaamade jaoks mõeldud malmi tootmise täielik lõpetamine olid tõelised kompensatsioonimeetmed ja mitte tingitud välistest teguritest nagu nõudluse langus või suutmatus turul konkureerida ning need ei olnud seega elujõulisuse taastamiseks vajalikud.

(64) Nagu Poola on näidanud, pakuvad mõlemad tooteliigid häid kasumiväljavaateid. Poola on näidanud ka, et Odlewnia Śrem suudaks tehniliselt toota samapalju, kui ta seda tegi enne ümberkorraldamist. Poola kohustub piirama Odlewnia Śremi tööstustarvikute jaoks mõeldud malmi tootmist 50 %ni algsest ja lõpetada täielikult tuuleelektrijaamade jaoks mõeldud malmi tootmine. Seetõttu on komisjon arvamusel, et neid meetmeid võib pidada kompensatsioonimeetmeks ja mitte ainult ettevõtja elujõulisuse taastamiseks vajalikuks tegevuseks.

Miinimumiga piirduv abi

(65) Poola ametiasutused on esitanud palju üksikasjalikku teavet summade kohta, mida loetakse abisaaja omapanuseks ümberkorralduskuludesse.

(66) Komisjon ei pea võtma seisukohta, kas põhjenduses 31 loetletud elemente saab lugeda omapanuseks ümberkorraldamisse, kuid ta on seisukohal, et omapanuseks saab lugeda põhjenduses 30 loetletud vahendeid.

(67) Kokkuvõtteks, võttes arvesse ümberkorraldamise rahastamisallikaid, saab 23,7 miljoni Poola zloti suurust summat lugeda ettevõtja panuseks, mille ta on teinud ümberkorraldamisse omavahenditest või riigiabist vabadest välisallikatest. Ümberkorralduskulud, sealhulgas enne ühinemist tehtud ümberkorralduskulud, moodustasid kokku 43,6 miljonit Poola zlotti. Odlewnia Śremi omapanus kogu ümberkorralduskuludesse on seega 54 %.

(68) 2004. aasta suunistes on sätestatud omapanuse alammääraks ümberkorralduskuludes 50 %. Komisjon teeb seetõttu järelduse, et omapanus oli piisav ja piirdus esitatud teabe põhjal minimaalse vajalikuga.

(69) Lisaks asub abisaaja Stalowa Wolas, mis on piirkonnas, millel on õigus saada abi vastavalt EÜ asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punktile a. Seda peetakse täiendavaks asjaoluks, mis räägib abi ühisturuga kokkusobivuse kasuks (vt 2004. aasta suuniste punkt 56).

JÄRELDUSED

(70) Komisjon leiab, et Poola on ebaseaduslikult rakendanud kõnealust abi, minnes vastuollu EÜ asutamislepingu artikli 88 lõikega 3. Samas järeldab komisjon, et abi on kokkusobiv ühisturuga,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Riigiabi kogusummas 43,6 miljonit Poola zlotti, mille Poola andis ettevõtjale Odlewnia Śrem, on ühisturuga kokkusobiv EÜ asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punkti a tähenduses.

Artikkel 2

Käesolev otsus on adresseeritud Poola Vabariigile.

Brüssel, 10. detsember 2008

Komisjoni nimel
komisjoni liige
Neelie KROES